

RondUit

IVN De Ronde Venen & Uithoorn

Buen Camino

Kiek eens effe....

Nachtvlinderestafette

Zomer 2026, nummer 2

ivn

COLOFON

RondUit

Periodiek van:

IVN De Ronde Venen & Uithoorn

Verschijnt 4x per jaar

Redactie:

Wim Bax

Agnes Blokker

Willy Drubbel

Gertie Pinxteren

vacature

Contact:

ronduit.redactie@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te wijzigen en in uiterste instantie te weigeren, na overleg met de inzender.

Voor informatie over onderwerpen in dit blad kunt u zich wenden tot de redactie.

Overname met bronvermelding van artikelen of gedeelten daarvan is toegestaan na schriftelijke toestemming van de auteur en redactie.

IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij natuur betreft.
IVN Natuureducatie verbindt mens en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal.

IVN telt 160 afdelingen met ruim 30.000 leden waarvan er 6.000 actief zijn als vrijwilliger.
Zo'n 170 beroepskrachten werken vanuit de provinciale vestigingen en een landelijk kantoor in Amsterdam. www.ivn.nl

CONTACTINFORMATIE

IVN De Ronde Venen & Uithoorn

p.a. NME-centrum De Woudreus

Pieter Joostenlaan 28a

3648 XR Wilnis

e-mail:

website:

facebook:

info@ivn-drvu.nl

www.ivn-drvu.nl

www.facebook.com/ivndrvu

BESTUUR

voorzitter

vice-voorzitter

secretaris

penningmeester

lid

lid

Sylvia Klerx, voorzitter@ivn-drvu.nl

Michel Leijen, bestuur@ivn-drvu.nl

Jetske van den Bijtel, secretaris@ivn-drvu.nl

Monique ten Hagen, penningmeester@ivn-drvu.nl

Gert Jonkers, bestuur@ivn-drvu.nl

Erik Hooijberg, bestuur@ivn-drvu.nl

vertrouwenscontactpersoon

Ray Kramer, 06-3959 6248,

vertrouwenscontactpersoon@ivn-drvu.nl

WERKGROEPEN & ACTIVITEITEN

amfibieën, reptielen en vissen

Botshol roeiexcursies

column 'Natuur dicht bij huis'

kinderactiviteiten

Joris Drubbel, 0297-242119, j.drubbel1@kpnplanet.nl

botshol@ivn-drvu.nl

Jaap Kranenburg, jaap.kranenburg@gmail.com

Lia Rademaker, lia.rademaker@gmail.com

Anja de Kruijf, anjadedekruijf@outlook.com

Catherine van de Graaf, catherinevandegraaf@gmail.com

Tine van der Schaaf, 06-12416152, fotogroep@ivn-drvu.nl

ngo@ivn-drvu.nl

Lia Rademaker, 0297-286918, lia.rademaker@gmail.com

Yfke Zijlstra, 0297-287223, yfke.zijlstra@casema.nl

Rob Idema, ongewervelden@ivn-drvu.nl

Sylvia Klerx, paddenstoelen@ivn-drvu.nl

Jetske van den Bijtel, 06-1520 5835, planten@ivn-drvu.nl

ronduit.redactie@gmail.com, 06-2656 4159

Fred van Andel, 06-4020 1222, andelan@xs4all.nl

vlinders-libellen@ivn-drvu.nl

Michel Leijen, 06-5200 4564

communicatie@ivn-drvu.nl

Hans Tuinenburg, winterwandelen@ivn-drvu.nl

Anja de Kruijf, 06-5892 4521

Rob Idema, zoogdieren@ivn-drvu.nl

lezingen

natuurfotografie

natuurgidsenopleiding

natuurkoffer

NME-tuin

ongewervelden

paddenstoelen

planten

redactie RondUit

uilen

vlinders en libellen

vogels

website beheer

winterwandelen

zomerfietsochten

zoogdieren

LIDMAATSCHAP, CONTRIBUTIE EN BETALINGEN

ledenadministratie

secretaris@ivn-drvu.nl

aan- en afmeldingen, (voor 1 november) en verhuizingen graag tijdig doorgeven aan:

secretaris@ivn-drvu.nl

contributie

leden

huisgenoot/gezinslid

donateurs

€ 25,00

€ 12,00

€ 15,00

bankgegevens

bankrekeningnummer NL88 RABO 0126 9173 45

t.n.v. IVN De Ronde Venen & Uithoorn

declaraties naar de penningmeester: penningmeester@ivn-drvu.nl

NME-CENTRUM DE WOUDREUS

Pieter Joostenlaan 28a

3648 XR Wilnis

Viola Visser

Jasmijn Stuivenberg

Marlou Bours

maandag, woensdag en donderdag

maandag, woensdag en donderdag

dinsdag

e-mail:

website:

telefoon:

nmederondevenen@odu.nl

www.dewoudreus.nl

0297-273692

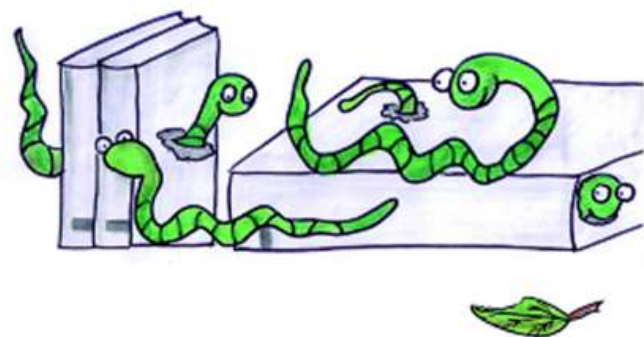
Inhoud

Van de redactie	4
Van de voorzitter	5
Buen Camino en natuurbelevissen	6
Doortrekkers.....	7
Paardenbloem	8
Rode lijst: Paapje	9
IVN zomerfietstoechten met natuurpraatje	10
Gidsen winterwandelen gezocht	11
Bodembeestjes	11
Kiek eens effe.....	12
Nachtvlinderestafette 2026	13
Schaamvogel, Vogelbescherming en Woody Reed	14
Veelzijdige vrijwilligers	14
Lezing bodemdieren	15
Haat en liefde in de polder	15

Belangrijke data

zie www.ivn-drvu.nl voor laatste informatie en/of aanmelding

20 juni	Start Botsholexcursies
4 juli	Excursie Nijenrode Breukelen
14 juli	Avond natuurfietstocht
4 augustus	Avond natuurfietstocht
26 augustus	Start cursus bomen
6 oktober	Lezing: Bodemdieren

Sluitingsdatum kopij voor de volgende editie:
23 augustus
Kopij en foto's (minimaal 2 MB)
graag separaat mailen: ronduit.redactie@gmail.com

boekhandel Mondria
De Lindeboom Mijdrecht
0297 ~ 2818 55
www.boekhandelmondria.nl

Van de redactie

Het vorige nummer van RondUit ontving u later dan gepland. Eén van de redenen is dat we nog steeds met een te krappe redactie zitten. Oproepen leverden helaas niets op. Tijdens de laatste ALV stond de toekomst van RondUit daarom ook op de agenda. Een andere reden om het op de agenda te zetten is het kostenplaatje. Het produceren en verspreiden van het blad slokt een belangrijk deel van de IVN-begroting op. Is dat nog wel gewenst?

Leeft RondUit wel voldoende bij de leden? In de ALV is besloten om een enquête te houden over de wensen rondom RondUit. Daarom onze oproep: vul de enquête in die in de mail van 25 mei 'IVN activiteiten mei/juni' staat. Gebruik hiervoor de link RondUit in deze mail. Dit kan tot 1 juli gedaan worden. Mocht u de mail niet ontvangen hebben en toch graag de enquête willen invullen: neem dan contact op met de redactie RondUit (zie contactinformatie blz. 2 van dit blad).

Gelukkig hebben we weer mooie artikelen binnen gekregen. Oproepen voor nieuwe winterwandeling-gidsen (je kunt er niet vroeg genoeg bij zijn), aankondiging voor de zomerfietstochten (dat staat snel te gebeuren) en de uitnodiging om je aan te sluiten bij de nachtvlinderestafette (er zijn nog plekken in het programma). Lia heeft met kinderen bodembeestjes gezocht en bekeken, Jaap heeft het dit keer over het paapje als vogel van de rode lijst (een van de weinige vogels die nog het verkleinwoord behouden hebben), Wim heeft de Camino Ingles gelopen (met opvallende natuurwaarnemingen), Carola heeft zelfs twee columns geschreven (waaronder haar ontmoeting met een paartje kiekendieven), Sylvia verdiepte zich in de ecologie van de paardenbloem en de tuin van Catherine wordt gekoloniseerd door spreeuwen. Tenslotte kijkt Ria nog terug op de presentatie van haar succesvolle columnbundel 'Schaamvogel'. De aankondiging in de vorige RondUit viel helaas te laat bij u op de mat. Zie het begin van dit redactioneel.

Wij wensen ieder een fantastische zomer met mooie belevenissen en ontvangen graag uw verhalen en andere belevenissen. En niet vergeten de enquête in te vullen.

Wim Bax

kootbrillen
voorheen hans winter brillen

De Passage 10 Mijdrecht 0297 284479
www.kootbrillen.nl info@kootbrillen.nl

Van de voorzitter

Het jaar vordert: het voorjaar is voorbij en de zomer is begonnen. Als natuurvereniging zijn we alweer druk geweest met al onze activiteiten. De laatste winterwandelingen hebben we nu echt achter de rug en de vogelcursus is gestart. De lezingen over koloniebroeders en die over de gierzwaluw waren interessant. Je hebt wat gemist als je er niet was. We hebben op Nijenrode stinzenplanten bekeken en ons verwonderd over de grote variatie aan soorten plantjes op de stoep en het parkeerterrein. En dan niet te vergeten de start van onze vlinderestafette, waarvoor leden en niet-leden zich kunnen opgeven om de insectenvangkast in de tuin te plaatsen en nachtvlinders te vangen, te bekijken en natuurlijk weer vrij te laten.

Allemaal kijken we op onze eigen manier naar de natuur, er is altijd wel wat te zien, ook als je niet ver van huis gaat. Ik kan echt niet kiezen, als ik even naga wat de laatste tijd mijn interesse heeft gewekt. Dus hier maar een kleine bloemlezing. Wist U dat:

- Dat anthocyaan ervoor verantwoordelijk is dat planten in het voorjaar rode bladeren en stengels krijgen. De stof beschermt de plant tegen kou en hitte. Op internet wordt het exacter verwoord: het is een signaal dat de plant meer lichtenergie opvangt dan dat deze in staat is te verwerken vooral bij heldere voorjaarszon en nog lichte nachtvorsten. (bij de stoeplantjes excursie)
- Dat de watercypres (*Metasequoia glyptostroboides*) in Nederland kleine kegeltjes maakt. De boom staat bij het gemeentehuis van Uithoorn op het parkeerterrein. De watercypres is een levend fossiel en was voorheen alleen bekend als afdruk in steen. In 1941 werd hij opnieuw ontdekt in China. (bij de stoeplantjes excursie)
- Dat op de parkeergarage van Naturalis grote facetogen hangen. Insecten zien de wereld in allemaal kleine stukjes beeld. Niet scherp, maar ze zijn wel goed om snel veranderingen waar te nemen en geven een zeer breed gezichtsveld. (bij mijn vrijwilligerswerk)
- Dat in het Cambrium de trilobieten in allerlei vormen en maten voorkwamen. Het zijn geleedpotigen, dieren die qua vorm wel wat doen denken aan grote pissebedden. Ze waren er met en zonder ogen, bolvormige ogen en ogen op stokjes, met en zonder uitwendige bepantsering, met en zonder stekels.
Zie: natuurwijzer.naturalis.nl/leerobjecten/trilobieten-veelzijdige-dieren. (eveneens bij Naturalis)
- In het Carboon houtrotschimmels nog geen cellulose konden afbreken. Ze misten daarvoor nog bepaalde enzymen. En zo konden onze steenkoollagen ontstaan. (op paddenstoelen excursie)

Ik wens u veel plezier met uw eigen waarnemingen in huis, in de tuin, in de stad, in de natuur of op vakantie. Het gaat er namelijk om altijd te blijven waarnemen, te zien en ons te verwonderen.

Sylvia Klerx

Kegeltjes Metasequoia

- Dat de houtsluipwesp (*Rhyssa persuasoria*) een legboor heeft die langer is dan haar lichaam. Ik vond haar op mijn raam van mijn werkkamer. Ze heeft ook mooie oranje poten. (in mijn werkkamer)
- Dat er een bewoond eksternest in de boom in onze tuin zit. Wat zijn dat toch grote bolvormige nesten. De staart van de ekster steekt eruit. Vroeger werden ze wel eens gezien als eierovers en werden de nesten verwijderd. Tegenwoordig zijn de nesten beschermd, zelfs na het broedseizoen! (In mijn tuin)

Fossiel trilobiet

Buen Camino en natuurbelevissen

In de meivakantie was ik in Galicië, NW-Spanje, om daar de Camino Ingles naar Santiago de Compostella te lopen. Alle bagage in de rugzak en op mijn leeftijd wil je die zo licht mogelijk houden. Dus geen verrekijker mee, alleen m'n zintuigen en mijn smartphone met Obsidentify en Merlin Bird als apps om de natuur enigszins in de gaten te houden. De natuur leek daar eerst niet spectaculair anders, in de bermen op sommige plekken veel robertskruid en stinkende gouwe, die heb ik in mijn eigen tuin ook als onkruid staan. In de bossen sloeg m'n Merlin app vaak aan op zwartkop en vooral ook op winterkoning. Geweldige songs, maar die hebben we hier bij ons ook. Een paar aardige waarnemingen wil ik hier wel kwijt.

Ik hoorde daar geen tjiftjaf. Bij ons komen ze in maart aanvliegen, hun tjif-tjaf melodietje is dan een vrolijke lentebode, alleen blijven ze het hele seizoen doorgaan en dan gaat het monotone gezang bij mij wel een beetje vervelen. Ik hoorde de tjiftjaf daar dus niet, maar Merlin gaf wel iets anders aan: Iberische tjiftjaf. Toch echt een ander geluidje, minder monotoon, gevarieerder. Qua uiterlijk lijken ze erg op elkaar, zoals alle KBV'tjes. Tot 10 jaar geleden werd de Iberische als een ondersoort van de tjiftjaf beschouwd, tegenwoordig als aparte soort. Maar er is ook een andere factor: de geografische scheiding. Onze tjiftjaf overwintert in het Middellandse zeegebied (Spanje, Portugal, Noord-Marokko), de Iberische trekt voor de winter de Sahara over naar West-Afrika. Eigenlijk overwintert onze tjiftjaf dus in het zomerse broedgebied van de Iberische.

We kwamen meer dieren tegen met lokale namen, zoals deze Noordwest-Iberische muurhagedis (*Podarcis bocagei*). Wordt tegenwoordig ook als een aparte soort beschouwd. De groenige rug wijst erop dat het een mannetje is. Er bestaan alleen al in Spanje meerdere soorten muurhagedissen, zoals de Spaanse en de Zuidwest-Iberische.

Noordwest-Iberische muurhagedis

Een bijzonder plantje vond ik deze, geïdentificeerd als *Arctotheca calendula*. Er bestaat een Nederlandse naam: de Afrikaanse goudsbloem.

Ik vond hem in bermen langs de kust en op een strandje. Het blijkt een exoot te zijn afkomstig uit Zuidelijk Afrika die via Australië als zaad met graantransport in Noord-Amerika en Europa binnen gekomen is. In Spanje is hij behoorlijk invasief, in België komt hij voor in de havens van Gent en Antwerpen. In tuincentra wordt hij tegenwoordig ook verkocht. De kans dat hij hier ook invasief wordt is minder groot: hij kan niet goed tegen kou. Maar ja, op wat langere termijn?

Het wandelen is me heel goed bevallen, als je maar oog hebt voor alles wat opvalt. Ik zag ontzettend veel voor mij onbekende 'nootjes' en begon ze te verzamelen. In allerlei stadia, soms dor, vaak prachtig gekleurd. Het zijn de vruchtjes van de eucalyptus, keiharde doosjes waar meerdere zaden inzitten. Ik maakte er een collage van voor de foto. Eucalyptusbomen zijn in Spanje en Portugal veel aangeplant. Ook al uit Australië afkomstig en aangeplant voor de hout- en papierproductie. Eucalyptusbossen ruiken heerlijk, ze produceren etherische oliën. Die oliën gebruikt men zowel voor hun geneeskrachtige werking (bij verkoudheid) als ook als muggenwerend middel, maar maken eucalyptusproducten ook oneetbaar, zeg maar gerust ze zijn giftig voor mens en dier. Veel Spanjaarden hebben een bloedhekel aan die eucalyptusbossen vanwege hun brandbaarheid als ook omdat ze als invasieve exoot gezien worden. Inheemse flora wordt weggedrukt en voor dieren zijn ze oneetbaar. Alleen koala's kunnen ze eten, maar die komen hier niet voor. Een ramp voor de biodiversiteit. En die vruchtjes worden ook wel 'gumnuts' genoemd, gomnoten, maar volgens een bekende vertaalapp kauwgomballen. Ik zou dat maar niet doen. Buen Camino.

Wim Bax

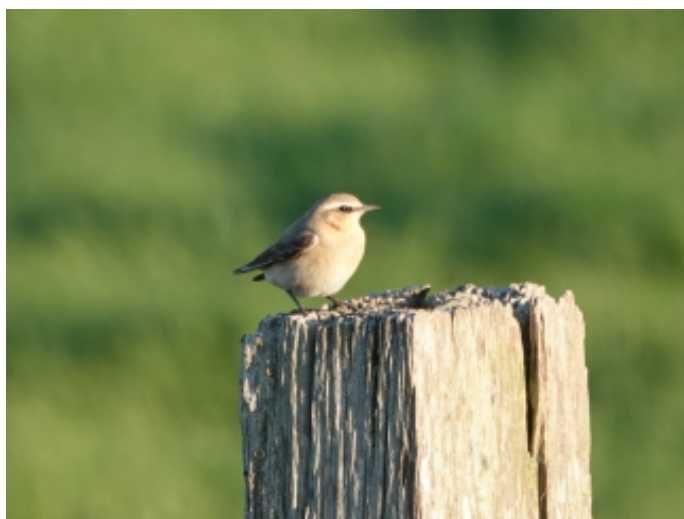
Afrikaanse goudsbloem

Doortrekkers ...

Op een mooie ochtend in mei wandel ik over mijn favoriete dijk in Waverveen en zie in mijn ooghoeken een vogel landen. Een vogel die ik niet gewend ben hier te zien. Ik sta vrijwel direct stil om even goed te kijken wie er zojuist geland is op het paaltje links van mij. Al snel herken ik een vrouwelijke tapuit (eerder gezien in de Waterleidingduinen). Een ongebruikelijke plek om ze tegen te komen, dus ik neem de tijd om haar te observeren. Even later landt meneer tapuit op een paaltje rechts van mij. En zo sta ik tussen de twee tapuiten die ogenschijnlijk wel interesse hebben in elkaar en waarschijnlijk samen op doorreis zijn naar een plek waar ze een gezin kunnen stichten (heidevelden of duinen). Dat zal niet hier in de polder zijn, want ze houden van zandige plekken. Ik vermoed dus dat ze op doortocht zijn, zogenaamde doortrekkers. Even een pauze pakken met hen vlak voor mijn neus. Doordat ik met ingehouden adem doodstil blijf staan, blijven zij ook zitten en kan ik ze goed vastleggen met mijn camera. Wat zijn ze mooi zo in het opkomende zonnetje. Ze lijken zich niets van mij aan te trekken terwijl ik toch echt vol in beeld op de dijk (stil) sta. Om dit bijzondere moment niet te verstoren, besluit ik naar ze te kijken en te genieten zo lang als het duurt. Als echte fotomodellen laten ze zich fotograferen en na een tijdje gaan ze zelfs gezellig bij elkaar zitten. Wauw, hoe gaaf is dit. Na een kwartiertje vertrekken ze in stilte, ze hebben sowieso geen geluid gemaakt. Ik zwaai ze uit en durf weer te ademen (nee, ik heb niet echt 15 minuten mijn adem in gehouden – maar bij wijze van spreken).

Thuis duik ik meteen in de boeken om meer over deze vogel te weten te komen, want was het nou echt zo bijzonder of vliegen er vele van deze vogels rond in Nederland? Tapuiten leven op de grond van duinen en heidevelden, lees ik. Ze eten vooral insecten en andere kleine diertjes. Het zijn trekvogels die overwinteren op de Afrikaanse savannen. Het zijn de verst trekkende zangvogels (12.000 – 30.000 km). In Nederland trekken veel Scandinavische en Groenlandse vogels door van april tot diep in mei. Ze vliegen in etappes vooral 's nachts (300 km per etappe).

Oké, het was vroeg in de ochtend maar zeker geen nacht dat ik deze schoonheden tegen kwam. Als ik vervolgens lees dat er slechts 300-340 broedparen in Nederland zijn en het vooral doortrekkers zijn (10.000-50.000) is het toch wel bijzonder te noemen dat ik ze hier zag.

De tapuit staat op de Rode Lijst (bedreigd) en heeft vooral last van vergrassing van de heide en begroeiing van de duinen. Op die manier zijn er minder open, zandige plekken waar zij hun voedsel kunnen vinden. Dat er minder konijnen zijn helpt ook niet mee, want ze nestelen graag in een konijnenhol. Het gaat dus niet goed met de tapuit in Nederland.

Wil je de tapuit volgen, via 'Beleef de lente' kun je meekijken bij een geheimzinnig tapuitenhol op Texel. Als dit geplaatst wordt, werkt deze link misschien niet meer maar goed om te weten voor het volgende voorjaar. vogelbescherming.nl/beleefdelente/filmpjes/bekijken/aandacht-voor-elkaar

Carola Jansen

Links: vrouw tapuit, rechts: man

Paardenbloem

Voor mij begint de lente altijd met de bloei van de sleedoorn. Die struik valt in de zomer nauwelijks op, maar in het voorjaar des te meer. En daarna maakt de vrolijke kleur van een veld vol met paardenbloemen mij echt helemaal blij.

Bij een stoeplantjes-excursie sta ik uitgebreid stil bij deze plant. Want het is een overlever. Hij komt voor tussen de straatstenen, in veelvuldig gemaaid gazon en tussen het hoge gras van de wegbermen. En overal past hij zich aan. Tussen de straatstenen blijft hij klein en laag en vormt een rozet van bladeren die liggen op de stenen. Als hij wordt vertrapt dan maakt hij uit zijn penwortel met veel reservestoffen snel nieuwe bladeren en vormt een nieuwe bloemstengel. In het gazon kan hij tegen kort afmaaien, omdat de groeipunt zo laag -of zelfs bijna onder het bodemoppervlak- zit. De bloemstengel blijft dan kort. In de wegbermen tussen het gras groeit de bloemstengel mee en steekt de bloem toch uit boven de grashalmen.

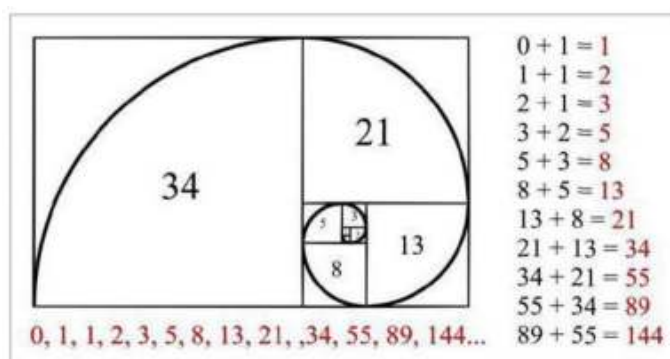
En die bloem bestaat eigenlijk uit heel veel minuscule kleine aparte bloempjes. Die bloempjes bestaan uit 5 vergroeide bloemblaadjes en samen vormen ze een buisje met daaraan een lang aanhangsel. We noemen ze lintbloemen. In elk bloemetje zit een eveneens tot buisje vergroeide meeldraad (samengesteld uit 5 aparte meeldraden) en een stamper met twee stempels. De bloemetjes worden rijp van buiten naar binnen. Bij de buitenste bloemetjes worden eerst de meeldraden rijp en daarna de stampers en in deze volgorde verplaatst de bloei zich naar het midden van het bloemhoofdje. De bloemen bevatten veel nectar en ze worden bezocht door allerlei kleine insecten, zoals vliegjes en kevertjes die vroeg in het jaar voorkomen.

Maar ook de dagpauwoog, die de winter heeft overleefd als volwassen vlinder, brengt deze bloemen een bezoek. En dan zou je verwachten dat door al het vlijtige bloembezoek de vruchtbeginsels worden bevrucht, maar niets is minder waar. Want de paardenbloem maakt zaden zonder bevruchting. Hoe dat kan? Daar is nog een heel verhaal over te schrijven. Maar het komt er o.a. op neer dat de eicellen in het vruchtbeginsel geen volledige meiose (reductiedeling) doormaken en daarom ook niet hoeven samen te smelten met een stuifmeelcel. Het gevolg is dus wel dat er hele velden vol met paardenbloemen zijn die genetisch hetzelfde zijn als de oorspronkelijke plant. Het zijn dus allemaal klonen in een bepaald gebied. Dat laatste moet er wel bij, want in de enkele keer dat er wel bevruchting plaatsvindt, ontstaat er een plant met een andere genetische samenstelling en die kan zich weer ongeslachtelijk via het zaad voortplanten. Zo ontstaan er talloze microsoorten, zelfs in ons relatief kleine Nederland. Botanici raken er met recht hopeloos verward van.

Als de bloemetjes zaad hebben gezet knijpt de bloem met de omwindselblaadjes zich samen tot een dikke knop. Na een aantal weken zijn de zaden rijp en opent zich de knop. Het vruchtpluis krijgt de ruimte en de bloem vormt een pluizige bol. Onder elk pluusje hangt dan een zaadje die met een zuchtje wind het luchtruim kiest.

De lintbloemen en het vruchtpluis op het kale bloemhoofdje zijn het bekijken waard. Als we de opbouw van de bloem nader bekijken, zien we eigenlijk een lange spiraal van bloemetjes van binnen naar buiten. En hiermee komen we aan bij het rijk van de wiskunde. Wel eens gehoord van Fibonacci? Deze wiskundige uit Italië maakte in de 13e eeuw een reeks getallen, die je terugvindt in de natuur. Hij begint met de getallen 0 en 1 en elke volgend getal is de som van de twee voorgaande. Dus na 0 en 1 komt 1 ($0 + 1$), dan 2 ($1 + 1$), vervolgens 3 ($2 + 1$), 5 ($3 + 2$), 8 ($3 + 5$), 13 ($5 + 8$) en zo verder. Dat klinkt als een rekenles en een ver van je bed show, maar het bijzondere is dat je deze getallen overal in de natuur terugziet!

En dus ook bij de opbouw van het bloemhoofdje van de paardenbloem en in het vruchtpluis op het bloemhoofdje.

Dit artikel van Nature Today heb ik als inspiratie gebruikt voor dit artikel: naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28996

En ook op de site van Flora van Nederland staat interessante informatie, zeker onder de kop bijzonderheden: floravannederland.nl/planten/paardenbloem
En over de wiskunde: onderwijsvanmorgen.nl/de-wonderlijke-wereld-van-fibonacci/

Het schema op de vorige bladzijde is een Creative commons afbeelding

commons.wikimedia.org/wiki/File:Raporti_i_%22Art%C3%AB%22-_Vargu_i_Fibona%C3%A7it.png

Sylvia Klerx

Rode lijst: Paapje

Ach, waren er maar meer paapjes... Het is al weer een paar jaar geleden dat ik dit kleine zelfbewuste vogeltje tegenkwam in de Bovenkerker Polder. Begin mei, meneer droeg zijn fraaie broedkleed, was vermoedelijk op doortrek en zat mij al een tijdje vanaf een paaltje te observeren voordat ik hem in de smiezen kreeg.

Het paapje mag dan niet zijn ontsnapt aan de negatieve gevolgen van de landbouw-industrialisering, het is wel ontkomen aan de taalvernieuwers die liefdeloos vogels essentiële onderdelen van hun naam ontfoetselen. Piepkleine vogeltjes met toepasselijke namen als winterkoninkje en goudhaantje lijken ineens grove beesten sinds ze zijn omgedoopt tot winterkoning en goudhaan. Maar paap ging de vernieuwers kennelijk toch te ver. Verborg zich dan toch een spoortje vogelliefde bij hen? Want zeg nou zelf, de beginzin van dit stukje had toch heel anders geklonken als ook dit fiere vogeltje zijn verkleinwoordje was kwijtgeraakt.

Jaap Kranenburg

IVN Zomerfietstochten met natuurpraatje

Voor onze trouwe deelnemers, maar zeker ook voor belangstellende nieuwkomers organiseert IVN ook dit jaar weer fietstochten.

We fietsen een route van circa 25 kilometer in de directe omgeving. We fietsen een rustig tempo, dus ook geschikt voor fietsers zonder elektrische ondersteuning. Halverwege is een pauze waar één van de natuurgidsen een natuurpraatje zal houden. Neem zelf iets te drinken mee.

U kunt per keer beslissen of u mee fietst. Dus noteer alvast de data.

- De eerste drie fietstochten starten in Mijdrecht op dinsdagavond 9 juni, 14 juli en 4 augustus. We vertrekken om 19.15 uur vanaf het Raadhuisplein tegenover het Kruidvat in Mijdrecht.
- De laatste twee fietstochten zijn op vrijdagmiddag 28 augustus en 18 september. Let op want we vertrekken dan van een andere locatie. Op 28 augustus vertrekken we om 13.30 vanaf het Spoorhuis in Vinkeveen. Op 18 september om 13.30 vanaf het Spoorhuis in Uithoorn.

Opgave is niet nodig. Voor meer informatie: Anja de Kruijf 06-58924521

We kijken naar u uit op deze altijd gezellige fietstocht.

Alvast groetjes van *Ine, Lia en Anja*.

Gezocht:

Gidsen winterwandelen

Elk winterseizoen (van oktober t/m maart) organiseert de werkgroep Winterwandelen maandelijks de zogeheten winterwandelingen: wandelingen in de regio van ongeveer 9 kilometer. Onlangs heeft een aantal gidsen van de werkgroep hun deelname opgezegd, onder meer vanwege verhuizing. Dat vinden wij heel jammer. De deelnemers en de werkgroep hebben jaren van hun inzet kunnen genieten.

We zijn daarom op zoek naar enthousiaste IVN-ers (gidsen) die het leuk vinden om één of twee winterwandelingen voor te bereiden en te verzorgen voor ons enthousiaste publiek. Afgelopen jaar hebben wij in totaal 100 deelnemers blij gemaakt.

Winterwandelingen worden altijd door twee gidsen gezamenlijk voorbereid en uitgevoerd. We kiezen in onderling overleg geschikte locaties voor een wandeling tijdens onze jaarvergadering in september.

Vind je het leuk en heb je zin om samen met een andere gids een winterwandeling te verzorgen? Neem dan contact met ons op via een e-mail naar winterwandelen@ivn-drvu.nl of telefonisch 06-1808 2328 (Hans Tuinenburg). Wil je eerst nog verdere informatie, neem dan gerust vrijblijvend contact met ons op.

We zien je reactie graag tegemoet.

Namens de werkgroep Winterwandelen

Hans Tuinenburg

Bodembeestjes

Vrijdagavond 10 april waren we uitgenodigd door de Scouting van Uithoorn om met hen op zoek te gaan naar bodembeestjes. We waren met 45 kinderen en 8 volwassenen (7 vrouwen en 1 man als leiding).

We stonden in een grote kring voor een korte uitleg. Vervolgens hebben we groepjes gemaakt en de spulletjes verdeeld; loeppotjes, een loop, lepel en een zoekkaart. De kinderen gingen op pad in het Libellebos.

Er lagen heel wat bomen om: dus zoeken tussen het schors, onder takken, tussen de blaadjes, in en onder de strooisellaag. Al gauw waren de handen vies, werd er gegriezeld en vol bewondering werden de minidiertjes bekeken. Wat een enthousiasme!

We genoten, we liepen rond en vertelden het een en ander. Sommige kinderen hadden veel vragen en anderen vertelden wat ze gezien of ontdekt hadden.

De kinderen hadden pissebedden, wormen, duizendpoten, mieren, kevers, springspinnen, hooiwagens en zelfs een teek gevonden. Ook schoten er muisjes voorbij.

Na ruim een uur speuren en even spelen (dat hoort erbij in het Libellebos) was er een afsluitend praatje in een 'geketende kring'. Na een kreet, scouting eigen, keerden we moe, maar voldaan huiswaarts!

Anja de Kruijf en Lia Rademaker

Kiek eens effe ...

Regelmatig neem ik een kijkje op de Hogedijk (weg richting de Groene Jonker). Er is altijd veel te zien, zeker in deze tijd met al die jonge dieren. Daar, aan het begin van de Hogedijk, zitten al jaren een aantal kiekendieven. Met een beetje geluk zie je ze uitvliegen om te gaan jagen. Op mijn gemak kom ik aanfietsen en zie een koppel zwanen. Ik hoop stiekem dat ze jongen tussen hun veren hebben (niet gezien) en sta te kijken hoe ze gracieus door het water glijden. In mijn ooghoeken zie ik één van de kiekendieven opstijgen. Altijd weer een geluksmoment als je ze ziet en omdat ze zo dicht langs de weg verblijven, kun je ze ook echt goed zien.

Deze keer maakt hij/zij best veel lawaai, waarschijnlijk de alarmknop aangezet omdat ik daar sta. Dan komt kiekendief nummer twee aangevlogen. Samen besluiten ze een poging te doen om mij te verjagen. Maar sorry, ze zijn zo ontzettend mooi en komen nu echt zo dichtbij, dat ik helemaal los ga met mijn camera en geniet van elke minuut dat ik daar sta. Dat mijn man vorig jaar aangevallen is door een buizerd die zijn nest verdedigde, was ik even vergeten. Bovendien voelde ik me niet onveilig, want ze bleven op voldoende afstand (met mijn lens had ik ze soms wel echt heel dichtbij).

En zo sta ik dus zeker een half uur met die kiekendieven om mij heen in de polder. Mijn fiets heb ik ergens neergegoid. De mooiste van het stel (tevens ook de grootste) is het op een gegeven moment zat en duikt voor mij in de boom die op een paar meter afstand van de weg staat. Ze kijkt me doordringend aan, maar ook nu vind ik het alleen maar prachtig (sorry). Ze besluit toch weer samen met haar partner door de lucht te zweven in de hoop dat dat meer indruk maakt. Ik ga voor het gemak even uit van het 'feitje' dat ik hoorde dat het vrouwtje groter is dan de man (en in dit geval dan ook veel mooier). Even informeren, ja, dit klopt.

Als ik genoeg plaatjes heb geschoten en de zon langzaam richting horizon zakt, besluit ik verder te fietsen, want er is nog zoveel meer moois te zien op de dijk en ik wil voor donker weer thuis zijn (dan zie je namelijk niet zoveel meer).

Vol adrenaline (het doet echt wat met me) gooi ik meteen de foto's op mijn pc. Ik schrik van het aantal, maar kan er ook veel weggooien. Wauw, wat een gave ontmoeting, of zij ook zo blij waren, weet ik niet maar binnenkort kom ik graag een keer kennismaken met de jonge vogels als die uitvliegen, ze zijn vast gewaarschuwd.

Carola Jansen

Nachtvlinderestafette 2026

Rijk nachtleven

Weet je dat je tuin een heel rijk nachtleven heeft? Wanneer de zon ondergaat en het donker wordt, komt er buiten van alles tot leven. Talloze nachtvinders - en nog veel meer - fladderen rond op zoek naar eten, een partner of gewoon om lekker rond te vliegen. En dat allemaal in jouw tuin.

Om het nachtleven in je eigen tuin te ontdekken – en omdat het gewoon superleuk is – hebben we een Nachtvlinderestafette georganiseerd. Met de Nachtvlinderestafette krijg je een unieke kijk in het verborgen leven in je eigen tuin.

Iedereen die in De Ronde Venen of in Uithoorn woont kan meedoen. Je hoeft geen kennis te hebben van nachtvinders. Gezonde nieuwsgierigheid is genoeg.

Reizende Led-emmer

Een belangrijk onderdeel van de estafette is onze IVN led-emmer. Iedereen die meedoet krijgt deze led-emmer een aantal nachten in bruikleen.

Eind april zijn we gestart en sindsdien reist de led-emmer langs de tuinen van De Ronde Venen en Uithoorn. Van Uithoorn naar Wilnis, door naar Vinkeveen en via Abcoude naar Mijdrecht. En elke ochtend is het weer een verrassing welke soorten in de emmer zitten.

Het zal je misschien verbazen, maar er vliegt een enorme diversiteit aan soorten in je tuin. Juist ook 's nachts.

Nachtbrakers

We zijn inmiddels al een heel aantal weken bezig en het aantal soorten neemt per week toe. Zeker nu het weer warmer wordt zit de emmer 's ochtends aardig vol.

Om jullie even mee te nemen in welke nachtbrakers we al gezien hebben, hierbij even een kleine impressie.

De nachtvinders die in de tuinen van De Ronde Venen en Uithoorn rondfladderen zijn onder andere de blauwooggrasmot, oranjegeel halmuiltje, rietgrasuil, gestreepte rietuil, wapendrager, witte tijgerrietluipaard, wapendrager, fruitmot, oranjegeel halmuiltje, kleine groenbandspanner, hommelnestmot, satijnstipspanner, slawortelboorder, moersgranietsmot, bloesempedaalmot en zwartvlekgranietsmot.

Ik merk dat ik doorschiet, dus ik zal niet alles opsommen. Maar van al deze nachtbrakers word ik zo enthousiast. Het is gewoon een feestje om 's ochtends te gaan kijken wat er nu weer in die emmer zit. Je zou er bijna extra vroeg voor opstaan.

Inmiddels doen al ruim twintig mensen mee. En iedereen is enthousiast. Het is gewoon een klein wonder om te zien wat er allemaal in je tuin leeft. We kunnen dus gerust spreken van een succes.

Natuurlijk kun je nog steeds meedoen. De led-emmer reist nog wel even door.

Aanmelden kan via: vlinders-libellen@ivn-drvu.nl

Monique ten Hagen

P.S.: Op de voorpagina zie je hoe de led-emmer in Botshol stond.

Belang voor de natuur

Nachtvinders zijn belangrijk voor de natuur. Net als dagvlinders helpen ze bij het bestuiven van planten. Ze komen vooral af op bloemen die 's avonds sterk ruiken.

Ook zijn nachtvinders en hun rupsen voedsel voor dieren zoals vogels, vleermuizen, spinnen en andere insecten. Daardoor spelen ze een belangrijke rol in de biodiversiteit.

Nachtvinders vormen een essentieel onderdeel van onze biodiversiteit. Deze fascinerende insecten zijn vooral actief in de donkere uren. Nederland telt ruim 2500 soorten nachtvinders, waarvan 1690 soorten microvlinders. Elk met hun eigen unieke eigenschappen. Ze verschillen in grootte en kleur en – echt waar – er zitten ook heel kleurrijke exemplaren bij.

bonte brandnetelmot

lieveling

roestuif

wapendrager

witte tijger

Schaamvogel, Vogelbescherming en Woody Reed

Wanneer is een vogel een schaamvogel, een wensvogel en toch vooral een geluksmoment? Het columnboekje van Ria Waal over 'Natuur dichtbij Huis' laat al die vogels en geluksmomenten langskomen. De IVN-columns zijn eerder verschenen in de Nieuwe Meerbode en voor de bundel per seizoen gerangschikt. Ze gaan over meer dan alleen vogels, zijn helder en informatief geschreven.

Bij de boekpresentatie in het Nieuwe Tuinhuis van de natuurvereniging De Ruige Hof in Abcoude waren veel natuurvrienden aanwezig. Sommige natuurvrienden wandelden vooraf in het natuurterrein Klarenbeek, door de wilde tuin, de kruidentuin, het moeras en de grienden. Als welkomstdrankje kregen alle bezoekers 'Woody Reed', waarover verderop meer. Ze genoten van de presentatie door natuurgids Jetske van den Bijtel. En van het verhaal over Botshol toen het nog een moeras was, spannend voorgelezen door Bartho Braat.

Schaamvogel, Woody Reed Lands en het moerassige natuurgebied Klarenbeek - met z'n heemtuin en kruidentuin - hebben iets met elkaar te maken. Het welkomstdrankje voor alle natuurvrienden was gemaakt van water, eetbare planten en kruiden uit het natuurgebied met veel riet. Met nog wat smaakmakers erbij werd het een lekker non-alcoholisch drankje. Woody Reed werd speciaal voor de boekpresentatie ontworpen. Mijn dochter en eco-sociaal ontwerper Henriëtte Waal - met ervaring in het maken van onder andere landschapsbier en een frisdrank van de Japanse duizendknoop - maakte 'Woody Reed'. En net als andere makers van bier en fris wil ze het recept niet verklappen. Ze stuurde wel een paar foto's van het handwerk.

De natuurvrienden lieten zich dit drankje niet alleen als welkomstdrankje maar ook na afloop van de boekpresentatie goed smaken. De grote glazen pot met schenktuit was aan het einde van het 'feestje' op een bodempje na leeg.

Na afloop van de boekpresentatie was er een spontane signeursessie. Er werden veel boekjes verkocht. De opbrengst van de presentatie van € 260 ging naar Vogelbescherming Nederland. De Vogelbescherming was blij met de gift en reageerde dat het niet alleen in het belang van de vogels is om ons land een rijk vogelland te houden, maar ook bijdraagt aan ons eigen welzijn en ons de gelegenheid biedt van vogels te genieten.

Het boekje gaat over geluksvogels, geluksmomenten en meer. Het neemt je mee naar bijzondere plekken in de regio, is mooi verzorgd en nog steeds voor slechts € 10 verkrijgbaar bij de boekwinkels in De Ronde Venen en Uithoorn. Bij Mondria in Mijdrecht, bij Fred Abcoude en bij de Readshops in Vinkeveen en Uithoorn. Ga er eens langs en ontdek dat het een goed verzorgd en mooi boekje is.

Ria Waal

Veelzijdige vrijwilligers

Dat onze voorzitter Sylvia Klerkx en Lia Rademaker van vele markten thuis zijn, wisten we al. Eerste pinksterdag waren zij de hele dag als vrijwillige EHBO'er aanwezig bij het jaarlijkse Volkswagen evenement 'Brillen en ovalendag' in Wilnis. Waar zouden we zijn zonder vrijwilligers, ook bij onze IVN-vereniging.

Overigens is op de foto te zien dat de dames het beslist geen straf vonden.

Lida Reurings

Lezing bodemdieren

Datum: 6 oktober 2026 20:00 uur NME-centrum
Lezing: Bodemdieren door Gerard Korthals

Voor veel inwoners zal de spreker van deze avond geen onbekende zijn: Gerard Korthals. Gerard is in de Ronde Venen vooral bekend als voorzitter van de al meer dan 50 jaar bestaande Vereniging voor milieu- en natuurbescherming Vinkeveen en Waverveen: 'De Groene Venen'.

In een korte toelichting schrijft hijzelf het volgende. Ik ben al meer dan 35 jaar actief als bodembiooloog. Op dit moment werkzaam voor Wageningen Plant Research, waarvoor ik grote onderzoeksprojecten doe met betrekking tot het meten en verbeteren van de bodemkwaliteit. Mijn voorliefde gaat hierbij uit naar bodemdieren, zoals bacteriën, schimmels en aaltjes, omdat deze organismen heel goede bio-indicatoren zijn.

Ik ben de initiator van de bodemdierendagen.nl, een burgerwetenschapsproject dat ik samen met collegae van het NIOO (Nederlands Instituut voor Ecologie), WUR (Wageningen University & Research) en de VU (Vrije Universiteit) jaarlijks organiseer. Daarnaast ben ik nauw betrokken bij de productie van de 1e bioscoopfilm over bodemdieren met als titel 'Onder het Maaiveld'.

In de lezing op 6 oktober zal ik de volgende onderwerpen met de bezoekers bespreken:

1. Introductie over bodembioologie en duurzaam bodembeheer
2. Samenvatting en uitleg bij de bioscoopfilm 'Onder het Maaiveld'
3. Filmpjes over bodemdieren
4. Uitleg over de bodemdierendagen.nl

Haat en liefde in de polder

Zonder slang uit het paradijs gezet

De hele winter voer ik trouw de vogels in mijn tuin. Althans, de vogeltjes. Ons vogelvoer is sinds decennia niet meer bestemd voor spreeuwen en nog grotere vogels. Sinds ik door had dat deze liefhebbers een hele pindacake in een dag kunnen wegwerken, heb ik serieuze voedsel beschermende voorzieningen getroffen. Zoals een voederkooi waar alleen de kleintjes in kunnen.

De spreeuwen en eksters gedragen zich wel jaloers, maar lijken geen ernstige gevolgen te ondervinden van mijn strenge beleid: ieder jaar komen ze met meer om beschutting te zoeken in de tuin en om elkaar dwars te zitten.

De koolmezen en pimpelmezen toonden altijd in het voorjaar hun dankbaarheid: elk jaar maakten zij gebruik van de nestkastjes die ik voor ze ophang. Of voor de ringmussen. En de merels zoeken elk jaar hun eigen plek in de heggen.

Maar vorig jaar veranderde er iets. De spreeuwen namen niet alleen de uilenkast in beslag, maar vestigden zich ook in een wilg. Er waren nog twee mezenfamilies, meer niet.

En dit jaar was de revolutie compleet: in 5 van de 10 wilgen die in mijn tuin een mooie rij vormen, zit nu een spreeuwenfamilie. De spreeuwen doen het slim: ze nestelen net twee weken eerder dan de meesjes doen. De meesjes kwamen wel kijken en keuren in de nestkastjes die voor hen aan de wilgen hangen, net als vorige jaren. En soms blijven ze er één nacht proefslapen. Maar dan gaan ze weer.

Het lijkt wel of ze denken: het is hier nu een spreeuwenparadijs waar wij mezen niet meer welkom zijn.

Catherine van de Graaf

